

Vyvedení tankové divize zpod úderů zbraní hromadného ničení

Major Bohuslav Mervart,
major Miroslav Lakomý

Autor v článku rozebírá otázku chemického zabezpečení při vyvedení td ze stálých posádek, ochrany proti ZHN v rozptýlené sestavě divize při zasazení td do střetného sražení.

V soudobém boji mají rozhodující význam tankové svazky, které vzhledem k svým organizačním a technickým možnostem umožňují rychlé pronikání vlastních jednotek do hloubky obrany protivníka a jsou schopné vést samostatný boj, odtržené od hlavních sil.

Aby tento úkol mohly plnit, musí být zabezpečena jejich vysoká bojeschopnost po všech stránkách. Jednou z hlavních otázek přitom je důkladné zabezpečení tankové divize z hlediska ochrany proti atomovým zbraním a jiným prostředkům hromadného ničení.

Z tohoto hlediska rozebereme některé otázky ochrany proti zbraním hromadného ničení u tankové divize až do jejího zasazení do boje. Dále rozebereme problematiku při boji v hloubce nepřátelské obrany, odtržené od hlavních sil.

Některé otázky činnosti velitele a štábu divize a chemického zabezpečení při vyvádění tankové divize ze stálých posádek

Z hlediska udržení vysoké bojové pohotovosti je třeba, aby vojska tankové divize byla neustále připravena, zvláště za nenadálého napadení státního území nepřitelem, plnit bojový úkol. Splnit bojový úkol v podmínkách oboustranného použití zbraní hromadného ničení bude možné jen tehdy, podaří-li se vojska a materiál všeho druhu včas vyvést ze stálých posádek z pod úderů zbraní hromadného ničení nepřitele.

K zabezpečení tohoto úkolu z hlediska ochrany proti zbraním hromadného ničení je třeba včas vytvořit vhodné podmínky.

Štáb tankové divize i štáby útvarů musí se zvyšujícím se nebezpečím napadení zbraněmi hromadného ničení provádět tato opatření:

- neustále sledovat zprávy o přípravách nepřitele k použití zbraní hromadného ničení;
- organizovat a provádět způsob varování vojsk před nebezpečím atomového napadení, chemického napadení, radioaktivního zamoření a použití bojových biologických prostředků nepřitelem;
- aktivovat prostředky k provádění nepřetržitého radiačního, chemického a biologického průzkumu;
- organizovat a aktivovat opatření k odstranění následků účinků zbraní hromadného ničení;
- nařídít včas doplnění vojsk ochrannými

prostředky a doplnění odmočovacích souprav odmočovacími a dezaktivními látkami;

- provádět opatření k ochraně vojsk před zásahem otravných, radioaktivních a bojových biologických prostředků;
- upřesnit použití objektů a zařízení z místních zdrojů pro provádění speciální čistoty.

Štáb tankové divize, než je zasazena do boje, získává zprávy o přípravách nepřitele k použití zbraní hromadného ničení především od štábu armády.

Varování vojsk před nebezpečím atomového a chemického napadení a radioaktivního zamoření je možno provádět po síti hlasné služby a po stálých spojovacích sítích, popřípadě po zvláštní síti.

Dále rozebereme možnosti tankové divize při plnění úkolů v rámci opatření ochrany proti zbraním hromadného ničení z hlediska chemického vojska. Přitom budeme počítat s nejméně výhodnou situací, že nepříteli se podaří provést úder zbraněmi hromadného ničení již v době vyvádění vojsk do prostoru rozptýlení a jednotky chemické ochrany jsou na mírových počtech osob a materiálu.

Stávající jednotky chemické ochrany mají jen omezené možnosti provést speciální čistotu a nejsou s to během krátké doby provést čistotu všech jednotek divize.

Tyto omezené možnosti s přihlédnutím ke značným vzdálenostem mezi útvary a divizními jednotkami v rámci mírové dislokace vyžadují organizovat ochranu proti zbraním hromadného ničení a použití chemických jednotek decentralizovaně. Se zásahy jednotek chemické ochrany armády nebude zpravidla možno v tomto období ještě počítat. Každý svazek a útvar se bude tedy muset zabezpečovat sám, vlastními silami a prostředky.

Chemická průzkumná družstva motorostřeleckého pluku jsou s to zabezpečit VS pluku a jeho přesun do prostoru rozptýlení, provést v rámci rekognoskační skupiny radiační a chemický průzkum prostoru rozmístění VS pluku a jednotek bojového zabezpečení. K plnění těchto úkolů v rámci rot, praporů a tankových pluků je nutno plně využívat polochemických družstev. Tato skutečnost jasně zdůrazňuje nutnost provádět kvalitní výcvik polochemických družstev a jejich správné využívání při všech taktických cvičeních. Zatím však velitelé věnují těmto otázkám malou pozornost a podceňují jejich význam.

Plnicí družstvo chemické ochrany je připraveno provádět doplňování odmořovacích souprav odmořovacími látkami, popřípadě provádět pomocí odmořovacího auta ADM-48 méně rozsáhlé odmořování a deaktivaci bojové techniky zajištěním k jednotkám. Chemický náčelník pluku musí řešit naplnění odmořovacích souprav v tankovém pluku v posádkách s využitím chemických instruktorů a vozidla ADM-48. V prostoru rozptýlení je možno k tomu využít prostředků roty chemické ochrany divize.

V rámci pluku je nutno v tomto období v nejširší míře využívat k provádění speciální čistoty prostředků a zařízení z místních zdrojů a improvizovaných prostředků. Tato opatření je třeba včas plánovat a organizovat. Systemizovaných odmořovacích souprav nebude v tomto období vhodné používat, neboť snahou musí být, aby zůstaly k dispozici v plné míře pro boj. To má pro jednotky tankové divize, které budou v průběhu boje odkázány při provádění speciální

očisty hlavně na tyto prostředky zvláštní význam.

Chemická průzkumná družstva průzkumné čtyři divizní roty chemické ochrany jsou s to zabezpečit VS divize, jeho přesun i prostor rozmístění divizních jednotek zabezpečujících VS.

Provádění chemického a radiačního průzkumu ve prospěch útvarů nebude v této době možné, neboť nemůže být vytvořena záloha chemického průzkumu.

Divizní rota chemické ochrany je schopna svou četou speciální čistoty zabezpečovat pouze speciální čistotu ve prospěch VS divize a divizních útvarů a jednotek, které jsou umístěny bezprostředně společně s velitelským divize.

Byla-li vojska napadena zbraněmi hromadného ničení ještě v posádkách nebo při zaujímání rozptýlené sestavy, je třeba provést úplnou speciální čistotu u zasažených vojsk ještě před zaujetím prostoru rozptýlení, též prostředky z místních zdrojů.

Velmi důležitým úkolem je včasné vyvezení všech druhů chemického materiálu do prostorů rozptýlení a jeho doplnění z divizního skladu, hlavně u těch jednotek, které již utrpěly ztráty zásahy nepřítelů. Všechny odmořovací soupravy je třeba mít v době opuštění posádek již naplněny. Soupravy se plní v době zvýšené bojové pohotovosti. Plnění odmořovacích souprav nebude třeba provádět po zavedení univerzální odmořovací soupravy, která se doplňuje vodou až bezprostředně před použitím. Současně s tím provádí se přezkoušení bojeschopnosti prostředků protichemické ochrany jednotlivce.

U chemických průzkumných jednotek je třeba co nejrychleji vyměnit u dozimetrických přístrojů staré zdroje novými.

K ochraně živé síly a bojové techniky v mírových posádkách není třeba, podle našeho názoru, budovat stále nebo polní úkryty, neboť vojska vyjiždějí z posádek co možno v nejkratším čase do prostoru rozptýlení. V nejnútnejším případě ta část jednotek, která neuspěla včas vyjet před zásahem úderu ZHN, využije úkrytů budovaných v rámci PVO objektů, pokud jsou.

Ochrana proti zbraním hromadného ničení v rozptýlené sestavě tankové divize

Při rekognoskaci hlavního prostoru a záložních prostorů před jejich zaujetím útvary musí velitelské orgány věnovat zvláštní pozornost radiačnímu, chemickému a hygienickoepidemiologickému průzkumu těchto prostorů. K tomu účelu se do rekognoskačních skupin zařazují přísluš-

ní zdravotnické služby a chemického vojska a rovněž příslušníci polochemických družstev vzhledem k nedostatku chemických průzkumných jednotek v tomto období.

Rozmístění útvarů tankové divize a jednotek v rozptýlené sestavě musí být voleno

vzhledem k předpokládanému bojovému úkolu. Přitom bude výhodné, aby tankové pluky, s nimiž se počítá do prvního sledu, byly pokud možno rozmístěny co nejbližší vnější okraje prostoru rozptýlení, ve směru předpokládané bojové činnosti tankové divize a měly určeny záložní prostory rovněž z tohoto hlediska. To má umožnit jejich rychlé vyvedení do bojové sestavy a zjednodušit manévry pluků určených do prvního sledu, v případě jejich napadení zbraní hromadného ničení. Tato sestava umožní rovněž rychlé vyvedení prvního sledu tankové divize před úhrozou zamoření radioaktivním oblakem při pozemním výbuchu atomového náboje.

Jedním z hlavních cílů zbraní hromadného ničení budou tankové svazky a útvary. Nutno tedy předpokládat, že na útvary tankové divize budou řízeny, v případě jejich zjištění nepřítelem, údery zbraní hromadného ničení. To vyžaduje utajit prostory rozmístění a dodržovat přísnou maskovací kázeň.

Pro bojovou techniku, dopravní prostředky a materiál se využije především přirozených úkrytů. Tanky a ostatní bojovou techniku a vozidla je třeba překrývat rohožemi a přístřešky proti zamoření radioaktivními a otravnými látkami a bojovými biologickými prostředky. To usnadní jejich dezaktivaci, odmoření a dezinfekci.

Teprve v prostoru rozptýlení bude zpravidla provedeno doplnění jednotek chemické ochrany na plné počty.

Rozdělení sil a prostředků roty chemické ochrany tankové divize po doplnění je nutno provádět již vzhledem k předpokládané další bojové činnosti tankové divize. Z jednotek chemického průzkumu je třeba jednou četou zabezpečit PVS, VS, TVS a odřad zabezpečení pohybu a jednu četou chemického průzkumu ponechat v záloze svazku. Této záloze chemického průzkumu bude výhodné, aby velitel chemický náčelník divize přímo a nikoli přes velitele roty chemické ochrany, jak bývá dosud zvykem.

Zbývající část roty chemické ochrany ponechat v záloze velitele divize a umístit ve středu sestavy tankové divize s úkolem, připravit manévry místem speciální čistoty ve prospěch těch jednotek, které se následkem napadení zbraní hromadného ničení nepřítelem staly dočasně nebojeschopnými.

Bezprostředně před zahájením plnění bojového úkolu nebude vhodné rotu chemické ochrany používat, ale uchovat ji po-

kud možno pro zabezpečení další bojové činnosti tankové divize. Speciální čistotu nebojeschopných jednotek a bojové techniky, která zůstala bez obsluh, neprovádět a vyžádat její provedení armádními prostředky.

Vzhledem ke kapacitě MSO, rozvinutého divizní rotou chemické ochrany, je zřejmé, že při zamoření většího množství jednotek, zejména radioaktivními látkami po pozemních výbuších atomových nábojů, nebude možno provést úplnou speciální čistotu u všech jednotek rotou chemické ochrany. Bude nutno organizovat úplnou speciální čistotu prostředky vojsk s využitím prostředků z místních zdrojů. Ani prostředky armády nejsou s to včas u všech zamořených osob a bojové techniky provést úplnou speciální čistotu. Vzhledem na úkoly tankové divize a charakter boje v současné době jeví se nutnost vojska tankové divize vybavit takovými odmořovacími soupravami, aby se přímo u všech jednotek a útvarů divize dosáhlo soběstačnosti v provádění úplné speciální čistoty a vyčlenit je z roty chemické ochrany. Tuto nutnost dále zdůrazňuje ta skutečnost, že při každém překonávání zamořeného prostoru radioaktivními látkami bude nutno provést speciální čistotu. Neboť zamoření bojové techniky a osob již podle teoretických výpočtů bude několikanásobně převyšovat přípustné normy zamoření.

Jedním z vážných problémů v prostoru rozptýlení bude včasné vyvedení vojsk před zamořením radioaktivními látkami do záložních prostorů.

V prostoru rozptýlení musí velitel a štáb svazku v rámci ochrany proti účinkům radioaktivního zamoření organizovat tato opatření:

- získávat od štábu armády informace o radiační situaci v předpokládaném prostoru bojové činnosti vlastního svazku i souseda;
- informovat o radiační situaci podřízené velitele a štáby;
- sledovat povětrnostní situaci (směr a rychlost větru v různých výškách);
- vlastními prostředky zabezpečit provádění nepřetržitého radiačního průzkumu;
- stanovit způsob vyhlášení signálů atomová výstraha a chemický poplach a prověřit znalost signálů a činnost vojsk při jejich vyhlášení v prostoru rozptýlení, za přesunu i v průběhu bojové činnosti;
- určit opatření k odstranění radioaktivního zamoření;

- zabezpečit rozptýlené rozmístění útvarů a jejich maskování;
- prověřit, jak byla výše uvedená opatření provedena u útvarů a jednotek.

Vycházíme z předpokladu, že tanková divize po vyhlášení bojového poplachu zaujala prostor rozptýlení, v tomto prostoru dostal velitel divize rozkaz k plnění bojového úkolu. V této době provedl nepřítel úder zbraněmi hromadného ničení (viz náčrt 1 a 2).

Na základě včas získaných zpráv o atomových úderech a pomocí Oper-51-3 lze předběžně vyhodnotit směr postupu radioaktivního oblaku a z toho pak i dobu a úroveň radiace v terénu ve směru postupu radioaktivního oblaku. Na základě tohoto vyhodnocení radiální situace musí velitel a štáb tankové divize rychle upravit plánovaná opatření k ochraně s cílem zabránit zamoření vojsk, snížit na nejmenší míru dávku ozáření osob při překonávání zamořeného prostoru vojsky tankové divize. V dalším organizovat v zájmovém prostoru na směrech radiální průzkum k ověření skutečného prostoru zamoření a úrovně radiace.

Při rozmístění vojsk v prostoru rozptýlení musí být snahou, vyvést ohrožená vojska do záložních prostorů, pokud možno ještě před dopadem radioaktivních látek na terén.

V některých situacích v hloubce území státu v prostoru silného radioaktivního zamoření z oblaku atomového výbuchu, může zůstat některý pluk nebo jednotka v úkrytech, a to tak dlouho, dokud neklesne úroveň radiace na tolik, aby při vyjetí ze zamořeného prostoru dávky ozáření nepřevyšovaly přípustnou normu.

Pro názornější rozbor vyvedení tankové divize při úhroze zasažení radioaktivními látkami v prostoru rozptýlení, mějme příklad uvedený ve schématu č. 2. V tomto případě je velitel divize povinen na základě předběžného vyhodnocení radiální situace vydat všem útvarům 4 td, vyjma 3 tp a 4 pzpr, tyto rozkazy:

v prvním případě veliteli 4 dp a 4 rmo:

Proveďte ihned přesun do prostoru: KŘÍŽANOV, HLINSKO, BRODY, po komunikaci v pásmu: BÍTOV, VRANOV, ONDŘEJOV, BERANOV.

V dalším pořadí vydat obdobné rozkazy veliteli 9 msp, 4 pldp, 4 spoj. prap., 4 rcho, 5 tp, 4 žpr, 7 tp.

Velitel 4 rcho musí v dalším dostat rozkaz k provádění radiálního průzkumu a k rozvinutí MSO.

Možný rozkaz veliteli 4 rcho:

Proveďte ihned přesun do prostoru 1 km jižně BLATOV po komunikaci: VRANÁ, SLAVKOV, BLATOV. Při přesunu provádět nepřetržitý radiální průzkum po osadu SLAVKOV v to. Výsledky hlásit rádiem na VS 4 td. 1 km jižně BLATOV rozvířte MSO ve prospěch 4 dp a 4 rmo.

Při vydání těchto krátkých rozkazů se přesunuje zároveň štáb 4 td mimo prostor zamořený radioaktivní stopou. Vydání rozkazů je možno řešit tímto způsobem:

pomocí velitelské rádiové sítě vydá velitel nebo náčelník štábu 4 td rozkaz velitelům 9 msp, 5 tp a 7 tp.

Veliteli 4 dp a 4 rmo vydá rozkaz velitel dělostřelectva 4 td.

Veliteli 4 pldp vydá rozkaz velitel PVO 4 td a obdobně ostatním speciálním útvarům odborní náčelníci.

Snahou celého štábu divize musí být vydání krátkých jasných rozkazů, jejichž vydáním budou vojska zdržena jen v minimální míře. Po vydání rozkazů bude nutné, aby velitel divize vyslal na nejdůležitější pásma přesunu příslušníky operačního oddělení ve vrtulnicích vybavené rentgenometry, kteří pomocí rádiového spojení hlásí veliteli divize průběh přesunu z ohroženého prostoru s návrhem na další opatření.

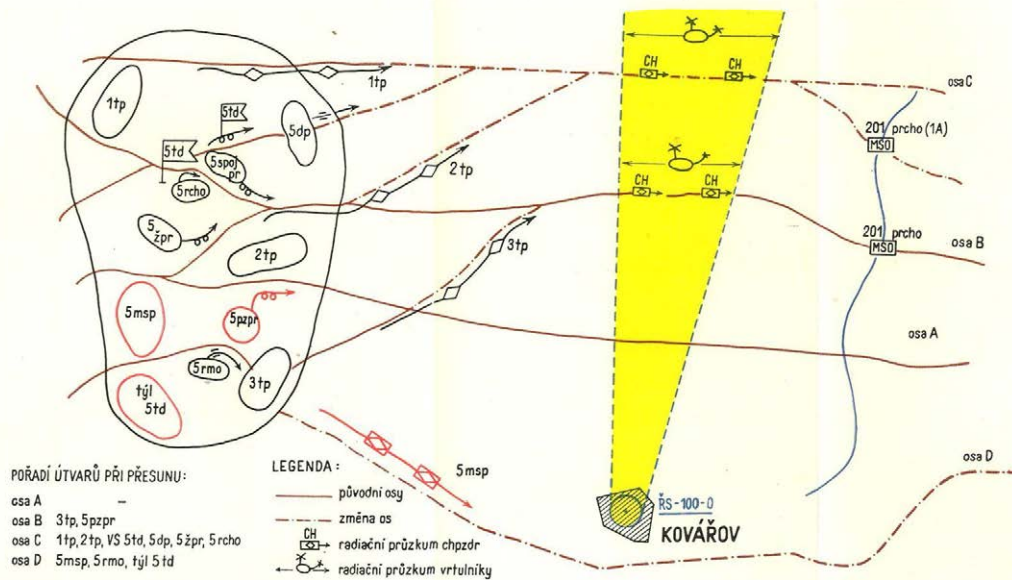
Jakmile útvary dosáhnou nových prostorů rozptýlení, vydá štáb divize nařízení pro provedení speciální čistoty a dozimetrické kontroly a pro vyhodnocení obdržených dávek ozáření.

Závěrem této části chci zdůraznit význam včasného zjištění úderu, rychlého vyhodnocení radiální situace a předání rozkazu podřízeným. Zdržení a ztráta času v této činnosti měla by za následek ztrátu bojeschopnosti divize na poměrně dlouhou dobu.

K zabezpečení přesunu tankové divize k plnění bojového úkolu musí velitel a štáb divize již v době plánování přesunu:

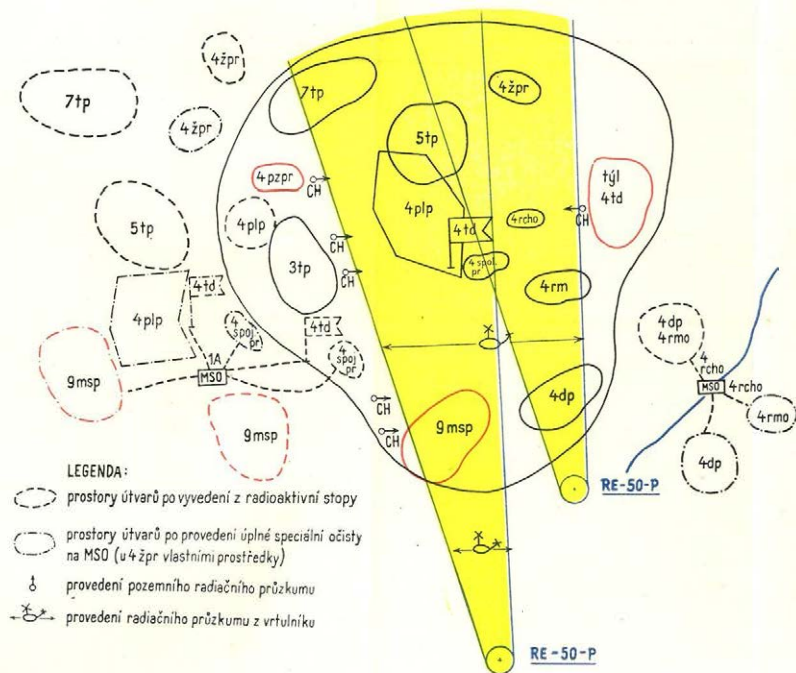
- připravit varianty ke změně os přesunu a stanovit předpokládané objíždky při zamoření komunikací,
- určit způsob regulace pohybu v zamořeném prostoru a dát připravit výtčovací prostředky pro regulaci pohybu v zamořeném prostoru,
- s cílem zabránit zdržení pochodových proudů v zamořených prostorech, organizovat silné odřady k zabezpečení pohybu a k rychlému odstraňování překážek, závalů a výtčování cest obehít a včleňovat do nich chemické průzkumné

PŘÍLOHA 1

SCHÉMA MOŽNÉHO VYVEDENÍ TANKOVÉ DIVIZE

Příloha 2

hlídky k včasnému provedení radiačního průzkumu,

- předvídat poruchy a havárie vozidel a jejich zničení vzdušným nepřítelem, vzhledem k tomu organizovat opatření související s manévrem vyprošťování prostředků v zamořeném prostoru,
- plánovat provedení kontroly ozáření, dozimetrické kontroly, hygienické čistoty a dezaktivace po překonání zamořeného prostoru.

Za předpokladu, že nepřítel provedl údery atomovými náboji s pozemním výbuchem a osy přesunu tankové divize jsou zamořeny radioaktivními látkami (viz náčrt 1), vycházejí z povinnosti, které ukládá velitelům Vševojsk-2-1, čl. 98, musí velitel určit způsob překonávání zamořeného prostoru, organizovat kontrolu ozáření, nařídí způsob a dobu provádění kontroly radioaktivního zamoření, hygienické čistoty a dezaktivace.

Při stanovení způsobu překonávání zamořeného prostoru musí velitel a štáb divize brát v úvahu:

- situaci nepřítel,
- hloubku zamořeného prostoru a maximální úroveň radiace,
- dosud obdrženu dávku radiace jednotkami a způsob ozáření jednotek (v jakých časových intervalech byla dávka obdržena),
- čas, který je k dispozici před zahájením plnění bojového úkolu,
- charakter terénu (druh silnice, prašnost, možnost objížďky, vzhledem k počtu příčných cest, průchodnost terénu apod.) a vzhledem k tomu stanovit maximální rychlosti;
- druh bojové techniky, kterým bude zamořený prostor překonáván (obrněné transportéry, tanky, auta),
- výskyt vodních zdrojů a prostředků k provádění speciální čistoty osob a bojové techniky po překročení zamořeného úseku,
- možnosti velení a regulace při překonávání zamořeného prostoru,
- povětrnostní podmínky (směr větru, sucho, dešť, sniž),
- zkušenosti vojsk při překonávání roz-

sáhlých zamořených prostorů.

Na základě ujasnění všech uvedených faktorů musí velitel a štáb tankové divize stanovit:

- osy k překonávání zamořeného prostoru pro jednotlivé proudy podle druhů bojové techniky a dříve obdržené dávky radiace a podle času, který má k dispozici,
- místo (čáru) nasazení prostředků ochrany jednotlivce,
- stanovit rychlost přesunu v závislosti na hloubce zamořeného prostoru (době, potřebné k jeho překonání, při obdržení nejvyšší dávky radiace),
- vzdálenost mezi vozidly, vzhledem na prašnost komunikací a povětrnostní podmínky,
- opatření k ochraně živé síly, opatření k odstranění technických poruch a havárií vozidel během překonávání zamořeného prostoru,
- způsob provádění PVO při překonávání zamořeného prostoru,
- způsob provedení dozimetrické kontroly ozáření a radioaktivního zamoření po překročení zamořeného prostoru,
- dobu a způsob provedení speciální čistoty po překročení zamořeného prostoru.

Po překročení zamořeného úseku je nutno, aby velitel se zřetelem k celkové situaci dal jednotkám možnost provést kontrolu radioaktivního zamoření, hygienickou čistotu a dezaktivaci a dozimetrickou kontrolu ozáření osob. Za tím účelem je třeba podle situace zařadit provedení nutné zastávky nejlépe poblíž vodního zdroje.

Dozimetrickou kontrolu je třeba organizovat v praporu, kde jsou k tomu účelu potřebné dozimetrické přístroje.

V soudobých podmínkách boje musí být snahou, jak již bylo řečeno, provádět úplnou speciální čistotu prostředky, které jsou u vojsk a z místních zdrojů.

Soudobý charakter boje ve vysokých tempech dovoluje rozvíjet v rámci tankové divize místa speciální čistoty ve většině případů jen pro jednotky, které ztratily bojeschopnost a jsou vyváděny z boje a pro čistotu bojové techniky, jejíž obsluhy byly vyřazeny.

Chemické zabezpečení zasazení tankové divize do střetného sražení

V předcházející stati byly rozebrány některé otázky ochrany vojsk v prostoru rozptýlení a za přesunu, při překonávání úseků zamořených radioaktivními látkami po pozemních výbuších atomových nábojů.

V této části rozebereme některé otázky chemického zabezpečení zasazení tankové divize do střetného sražení.

Doba k zabezpečení bude obvykle krátká. Lze předpokládat, že nebude dostatek

časů zabezpečit zasazení tankové divize armádou.

Tanková divize bude nucena provést chemické zabezpečení zasazení do střetného sražení zpravidla vlastními prostředky.

Chemické průzkumné jednotky tak, jak byly rozděleny v prostoru rozptýlení a pro přesun, postupují v sestavě svých útvarů i jednotek a provádějí během přesunu radiální a chemický průzkum. Při rozčlenění pluků a praporů do předbojových sestav provádějí radiální a chemický průzkum i polochemická družstva na směrech postupu svých rot.

Hlavní úkol plní chemičtí průzkumníci a chemické průzkumné hlídky, které jsou začleněny do samostatných průzkumných hlídek, průzkumných odřadů, předsunutých odřadů, odřadů k zabezpečení pohybu jak divize, tak pluků, na nichž především záleží včasné varování hlavních sil tankové divize o zamořených úsecích terénu.

Vážnou úlohu při provádění předběžného radiálního průzkumu os přesunu, prostoru rozmístění dělostřelectva divize a prostoru zasazení tankové divize do střetného sražení sehrají vzdušné prostředky (vrtulníky, letouny), vyčleněné z počtu tankové divize.

Jejich použití nebude samoúčelné. Poslouží i k rychlému zjištění situace u jednotek, které byly napadeny atomovými údery. Na základě rychle získaných zpráv

se urychlí i rozhodování velitele o organizaci provedení odstranění následků u napadených jednotek a zasazení ZUO.

Záloha chemického průzkumu přesunuje se současně s VS tankové divize a je připravena k vysílání jednotlivých chemických průzkumných družstev do chemického jádra ZUO.

Rota chemické ochrany přesunuje se po ose, po které se přesunuje VS tankové divize v sestavě divizních jednotek, zabezpečujících VS divize. Je připravena v součinnosti s divizním ZUO v případě potřeby rozvinout MSO ve prospěch jednotek napadených zbraněmi hromadného ničení nepřítel.

V době rozčleňování a rozvíjení tankových pluků a praporů zaujme rota chemické ochrany vyčkávací prostor v blízkosti VS divize. Z tohoto vyčkávacího prostoru je připravena v součinnosti s divizním ZUO rozvinout místo speciální očištění ve prospěch jednotek napadených zbraněmi hromadného ničení nepřítel v době rozčleňování a rozvíjení tankových pluků a praporů nebo v součinnosti s praporem technického zabezpečení provést manévry k rozvinutí místa speciální očištění v prostoru shromaždišť porouchaných vozidel. Do prostorů shromaždišť porouchaných vozidel je možno podle možnosti bojové techniky vyslat i jednotlivá družstva čet speciální očištění osob a bojové techniky.

Chemické zabezpečení střetného boje

Charakter střetného boje, kdy útvary a jednotky budou bojovat samostatně, vyžaduje, aby byly tyto útvary po stránce chemického zabezpečení soběstačné.

Je nutné znovu zdůraznit využití osádek tanků, které jsou vyvíčeny jako polochemické, k provádění speciálního průzkumu. Tyto tanky vybavit automatickými signalizátory, které by signalizovaly přítomnost otravných látek a radioaktivních látek v ovzduší i na terénu. Jiným způsobem nelze dosáhnout v boji rychlého zjištění těchto látek tankovými jednotkami a včas provést ochranná opatření.

Rozvíjet místo speciální očištění ve prospěch pluků prvního i druhého sledu bude v průběhu boje velmi obtížné. Rota chemické ochrany bude provádět úplnou speciální očištění zpravidla jen u těch jednotek, které budou vyváděny z boje v důsledku ztráty bojeschopnosti. V takovém případě může být použita samostatně nebo v rámci divizního ZUO.

Hlavní činnost bude rota chemické ochrany provádět v době vyvádění svazku nebo některých útvarů z boje a při soustřeďování divize při změně bojového úkolu.

Zavedením nových prostředků k provádění speciální očištění u vojsk je nutno dosáhnout toho, aby jednotky tankové divize byly v průběhu boje schopny pomoci nich provádět úplnou speciální očištění samy.

Nové pojetí boje mění i názory na způsob chemického zabezpečení tankové divize. V příspěvku vycházíme ze soudobé organizace rot chemické ochrany, která má jak jednotky k provádění chemického a radiálního průzkumu, tak i k provádění speciální očištění. Současný charakter a vysoké tempo útoku tankové divize velmi ztěžuje úspěšné použití roty chemické ochrany k provádění speciální očištění ve prospěch bojujících jednotek tankové divize. Vojska, která byla napadena zbraněmi hromadného ničení nepřítel a jsou nebojeschopná, zůstávají zpět a tím i rota chemické ochrany

při zasazení se příliš opoždí za rychlým postupem vojsk tankové divize.

Je nutno uvážit, zda by nebylo výhodnější vytvořit v rámci tankové divize pouze rotu chemického průzkumu o 3 četách po 4 družstvech a část speciální očišty z její organizace vyloučit.

V některých fázích útočné operace a zvláště obranné operace počítat s posílením

tankové divize rotou speciální očišty od praporu chemické ochrany, která by vždy nemusela být přidělena, ale dočasně podřízena veliteli tankové divize.

Vojska tankové divize je třeba vybavit takovými prostředky k provádění speciální očišty, aby mohla provádět úplnou speciální očištu v kterékoli fázi boje bez zá-sahu chemických jednotek.

V článku jsme rozebrali některé otázky činnosti velitele a štábu divize při organizování opatření ochrany proti zbraním hromadného ničení před vyvedením divize do prostoru rozptýlení, v prostoru rozptýlení a činnost při překonávání zamořeného prostoru za přesunu. V dalším bylo ukázáno na možnosti a způsoby použití roty chemické ochrany divize v rámci chemického zabezpečení při vyvádění divize do prostoru rozptýlení a při jejím zasazení do střetného boje.

Vycházejí z povinností, které velitelům a štábům ukládají nové řády v otázkách ochrany proti zbraním hromadného ničení, zejména Vševojsk-2-1 a RMNO na výcvikový rok 1961, bylo naší snahou ukázat na příkladech činnosti velitelů a štábu při řešení těchto úkolů, současně s rozбором některých úkolů ochrany proti zbraním hromadného ničení, které plní chemické vojsko.

Автор рассматривает вопрос химического обеспечения при выводе танковой дивизии из постоянного гарнизона, а также вопрос защиты от оружия массового поражения в рассредоточенном порядке дивизии в случае ввода танковой дивизии во встречное сражение.
